Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

(Bx) Litt-bist
Sv.

(Ofvandahl Erik)

Bevis att Hagvin Boger förtjenar ett
större anseende som skriftställare ...

1895

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

(Bor.) Litt.-hist. Sv.

STADSBIBLIOTEK I BORÅS

BEVIS

ATT

HAQVIN BAGER

FÖRTJENAR ETT STÖRRE ANSEENDE SOM SKRIFTSTÄLLARE

ÄN HVAD HAN TILL DENNA DAG FÅTT.

MED TALRIKA CITAT UR HERR BAGERS SKRIFTER.

AF

O—l.

[Eric Ofvandahl]

I DISTRIBUTION HOS
LUNDEQUISTSKA BOKHANDELN
UPSALA

Pris: 25 öre.

STADSBIBLIOTEK BORÅS

BEVIS

ATT

HAQVIN BAGER

FÖRTJENAR ETT STÖRRE ANSEENDE SOM SKRIFTSTÄLLARE

ÄN HVAD HAN TILL DENNA DAG FÅTT.

MED TALRIKA CITAT UR HERR BAGERS SKRIFTER.

AF

O—l.

I DISTRIBUTION HOS
LUNDEQUISTSKA BOKHANDELN
UPSALA

UPSALA 1895
ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

Att undertecknad kommit att syssla med herr Bager, beror derpå att en person, uppfostrad och ammad i en oodlad och planlös frihet och således mera att beklaga än klandra, liknat mig som författare vid herr Bager.

Detta skedde i slutet af år 1892. Hvilket väckte min nyfikenhet att söka reda på namnet Bager. I Konversationslexikon fann jag hvad jag sökte.

I Svenskt Konversationslexikon, tryckt 1845, står om Haqvin Bager: "En förmögen och ansedd handlande i Malmö, har blifvit ryktbar genom sitt begär att uppträda såsom författare och poet, hvilket likväl mindre skedde för att dermed inlägga ära och vinna utmärkelse, än för att gagna genom sina upplysningar i ekonomiska mål, och att upprätthålla sin verkliga eller förmenta rätt. Hans namn har härigenom blifvit synonymt med det af en olycklig rimmare, och såsom sådant har det erhållit ett slags, ehuru tvetydig odödlighet. Född 1710, död 1782."

Som framdeles kommer att visas, har herr Bager aldrig lagt an på att göra några som helst inlägg i rimmeriet, hvarför epitetet: "olycklig rimmare" är opassande. Att herr Bager afslutat de flesta af sina broschyrer med några verser, bevisar endast att herr Bager varit innerligt och högtidligt besjälad för sitt förehafvande.

Om vi menniskor vore så andeliga som vi anser oss vara, skulle hvarje vårt betydligare förehafvande börjas och afslutas med en sång och bön till Gud. Och således äfven hvarje literärt arbete börjas och afslutas med några Gudfruktiga verser.

I Nordisk Familjebok, tryckt 1876, står om Haqvin Bager: "Nationalekonomisk författare och rimmare f. 1710 (enl. andra 1711) i Malmö der han från 1734 var en hederlig handelsman. Han var en välmenande, ehuru något processlysten patriot och utgaf ej mindre än fjorton broschyrer i nationalekonomiska ämnen. Dessutom lät han införa en stor mängd artiklar i tidningar. Alla hans skrif-

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBL.

ter äro högst orediga i sin framställning och uppblandade med rimmerier af den plattaste och löjligaste beskaffenhet, hvarför hans namn som ett appellativ med betydelse usel versmakare gick till efterverlden. B. dog 1782 i sin födelsestad."

Häraf se vi nu att herr Bager 1876 får ett sämre betyg än han fick 30 år derförut. Och sannerligen tycker jag mig hafva märkt, att de goda tankarne bli mer och mer tunnsådda i vår literatur! Hvad det sista betyget angår att hans skrifter äro högst orediga, så måste vi förklara det sålunda, att herr Bager som driftig köpman förde ett kort och kraftigt språk; hvilket i alla tider varit vanligt bland driftiga köpmän och handtverkare. Detta hindrar ej att hvem helst förstår detta språk. Men den som är fackman i det afhandlade ämnet förstår detta språk naturligtvis bättre än en icke fackman. Den lindrigaste förklaringen till det sista betyget skulle således vara att den som skref betyget ej var fackman i en driftig och praktisk nationalekonomi.

Vid Haqvin Bagers omnämnande i Gernandts Konversationslexikon, tryckt 1890, får herr Bager följande betyg: "— — — utgaf Nationalekonomiska broschyrer, uppblandade med rimmerier af den plattaste och löjligaste beskaffenhet."

Så vidt jag vet stodo Nordisk Familjebok och Gernandts Konversationslexikon under samma redaktion. Herr Bager skulle således dermed börja stiga i graderna.

Jag misstänkte att det ej stod så illa till med herr Bager såsom skriftställare, hvarför behofvet hos mig mer och mer vaknade att få se herr Bagers skrifter. Detta realiserade jag i början af år 1895.

Det var min mening att taga vara på endast herr Bagers rim. Men jag fann så många tilltalande meningar att jag ej kunde emotstå att afskrifva äfven något af hvad herr Bager skrifvit i prosa. Och hvad de Nationalekonomiska afhandlingarne angår kan jag ej fritaga mig från den fasta tron att herr Bager i mångt och mycket gifvit uppslag till just våra dagars Nationalekonomi *. När till ex.

* d. v. s. de praktiska och goda sidorna i våra dagars nationalekonomi. Ty, herr Bager hade nog varit den första att inlägga sin protest emot våra dagars, af staten eller kommunen underhållna ekonomieskolor, der staten eller kommunen, och ej någon viss person, får svara för den ekonomiska sammanhållningen. Hvem vågar till ex. påstå, att

herr Bager säger: Genom att hålla många och friska kreatur i ladugården, och på allt sätt taga vara på gödseln, samt i öfrigt sköta åkerbruket på det sätt herr Bager omständligt beskrifvit, är det möjligt att uppdrifva åkerbruket till det omfång och till det goda resultat att "utländningen ej längre får skäl att skratta åt Svensken för det han måste köpa sitt uppehälle från utlandet." En stor och stark Fosterlandskänsla genomandas alla herr Bagers skrifter.

I förhoppning att någon förr eller sednare företager sig, att jemte herr Bagers biografi, samla och utgifva herr Bagers skrifter, beder jag härmed endast få framhålla några profbitar. Men först bör jag nämna hur jag fick fatt i herr Bagers skrifter.

När man i Upsala går Drottninggatan fram kommer man till en backe som heter Carolina backen, ofvanför denna backe står ett stort hus = Carolina Rediviva. Der inrymmes Upsala universitets bibliotek. Hvad under då att Svenska folket blickar med vördnad på detta hus. En vördnad så stor, att jag, när jag för 24 år sedan var i Upsala som gesäll omöjligen kunde tänka, att det skulle vara mig förunnadt att i en framtid vistas inom detta ansedda hus. Och än mer, att af den talrika embetsmannapersonal, som har en tjenande roll att fylla i detta hus, behandlas med det största tillmötesgående, ett tillmötesende som var så mycket större all den stund jag ej kunde uppge nödiga namn och rubriker på de böcker jag sökte. Ja, än mer, det jag sökte var i små häften och broschyrer som fordrar bibliotekariens särskilda *fack*kunskap för att hitta reda på.

Altnog, det var der som jag fick göra bekantskap med herr Bagers skrifter. Och erkänner jag villigt att jag

---

en flicka som endast sysslat med böcker eller virknålen, och som *betalande elev!* kommer till en hushållsskola, med skurmadammer och tjenstepiger under sig, är lämplig för en mindre bondgård. Och dock är just en mindre bondgård idealet för en sann nationalekonomi.

Jag ställer ej denna anmärkning till en *akademisk medborgare*, ty hur skall en sådan som själf ej gjort annat än sysslat med böcker och skulder kunna fatta denna min anmärkning?

När jag misstänker, att just dessa Akademiska medborgare, såsom platt och löjlig stämplat en bland Fäderneslandets ädlaste och skönaste tänkare, bör jag vara ursäktad att jag yttrar mig så skarpt.

Emellertid beder jag få kraftigt betona att äfven jag fattar att den akademiska vetenskapsmannen har en stor och viktig roll att fylla till Guds ära och Menniskors lycka.

i allt för ringa grad gör mig förtjänt af dessa herrars tillmötesgående, när jag nu inför min ärade läsare gör endast korta, afbrutna utdrag, ur herr Bagers skrifter.

Upsala, Januari 1895.

O—l.

"Oförgripeliga Tankar

om

Hushållningen

I afseende till Åkerbrukets förbättrande på Skånska slätter

och

Den Dyra Tidens

Förmodeliga afstannande, Genom jords rätta häfd,
Spannemålens skötsel, Sjöfartens utvidgande,
Och våra inhemska förmåners iakttagande.

Stockholm, Tryckt uti Kongl. Tryckeriet. Hos Directeuren Pet. Momma 1745.

Kongl. Vettenskaps Akademien i Stockholm hafver, ibland andra stycken, som den funnit värde att närmare undersöka och uppodla, äfven lämnat härrliga spår af dess ogemena omvårdnad för Svenska Åkerbruket. En vettenskap, som under skiftande omständigheter, af höghet eller förakt, synes likasom endast hafva igenom en ostridlig nytta, friat sig ifrån glömska och undergång, kan aldrig nogsamt berömmas: Oskuld och nöje äro dess foster, och en invärtes rikedom följer, under Guds välsignelse, derupå, och uppmuntrar vår möda. Jordens tvång gör vår frihet, och ingen rikedom kan med mera oskuld och mindre afund vinnas, än den som en tacksam jord framräcker.

Men så har ock denna nyttiga vettenskap många svårigheter: att rätteligen känna allehanda slags jord, veta hvad säd sig i hvarje mullart bäst passar, själfva såningssättet, valet af bästa gödsel, och så vidare, fordrar en lång erfarenhet och en förnuftig eftertanka; särdeles som långt förut inpräglade och fattade omdömen, lika som gammal häfd, sätta sig upp emot åkerbrukets förbättring.

Den vördnad som barn och efterkommande äro föräldrar och förfäder skyldiga, och öfver hvars brist ofta i våra kärlekslösa tider klagas, synes just hafva förbytt sitt rätta ändamål, och i stället fördöljt sig under den vackra

visan: Min far och farfar gjorde icke annorledes, och hade ändå bröd så länge de lefde.

Således tänker man ganska litet på tillväxt och förkofran i den vettenskap, som lärer oss att blifva rika utan någons skada eller förfördelande."

Nu kommer herr Bager med sakliga, lättfattliga och formält väl skrifna råd och förslag angående ett väl skött jordbruk.

— *

"— — — Men detta förslag vill jag en annan gång till mitt kära Fäderneslands nytta vidare mig yttra, om det allmänna med sin gunst mig täckes därtill uppmuntra.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Men som det icke är nog, att alena gifva goda förslag utan man bör också göra dem möjliga och smakliga för allmänheten, så dristar jag mig att tro, det denna nämda hushållning aldrig vinnes eller värkställes, med mindre att nådiga öfverheten täckes gifva några byar, som här med först begynt, fem års skattefrihet, tillika med all deras barn och tjenstfolk. — — — — — — — — — — — — — —

Så lärer ett så underdånigt förslag icke kunna anses såsom stridande emot lagens grund och mening. — — —

bör jag också tillika påminna att vid värkställigheten häraf, måste deröfver en mycket alvarsam hand hållas, på sådant sätt som höga öfverheten kunde finna vara nyttigast. — — — — — — — — — — — — — — — —

Tänk min läsare, om kärlek och ömhet för Svenska åkerbruket kunde göra hvar jordtorfva i hela vårt rike nyttig och fruktbar, huru rikt skulle icke Sverge vara af egen styrka? Huru litet skulle vi då till födan behöfva skatta till en otacksam utlänning, som skrattar åt vår förderfvade smak. — — — — — — — — — — — — — —

Vår ungdom skall då finna sitt största nöje i arbete och idoghet, hvartill en rik belöning skall gifva den kraftigaste uppmuntran. Håg och flit göra allting lätta och undan rödja de många orkeslösa svårigheter som lätjan kastar i vägen. — — — — — — — — — — — — —"

Sedan herr Bager gifvit goda råd i hushållning med särskildt ordande om fårafveln, skrifver han:

---

* Det säger sig själf att dessa tecken betyder att jag öfverhoppar, ibland hela sidor.

"Utan skryt, min läsare, kan jag säga att tolf stycken får värkeligen kläder mig och mitt folk. Jag finner i mitt eget tillvärkade kläde samma heder som i Engelskt eller Tyskt, särdeles som jag aldrig bör tro att kläderna alena kunna herdra en karl; när våra fabriker likna de Engelska i ålder skola de ock säkerligen svara emot deras godhet, äfven i priset. — — — — — — — — — —"

Påpekande att större och smärre köpmansskepp förr i tiden varit sysselsatta, beklagar herr Bager att så nu icke är.

"Min salige fader, som var en gammal borgare och handelsman här i Malmö, har berättat mig, att i den första hans burskapstid var det icke allmogen tillåtet att sins emellan drifva handel med sina varor, utan alenast att byta varor emot varor; all den öfriga delen af spannmål samt andra varor måste de till den handlande aflåta emot penningar, eller varor. —

Dessa mina tankar underkastar jag nu det allmänna omdöme: Jag begärer intet beröm eller fruktar något otidigt lastande, såvida den som vill skrifva emot mig, icke fruktar att göra sitt namn bekant, så mycket mera som jag vet att jag har samma frihet att skrifva, som min läsare att döma. — — — — — — — — — — — — — —

Skulle ock min oskuld blifva en blomma till någon getings gift, så skall jag trösta mig dermed, att oftast försmäder den aldramäst andras skrifvande, som med ett nödtvunget stillatigande, beröfvar oss kunskapen om sina tankar.
Malmö d. 6 Aprill 1745. Haqvin Bager."

Sedan jag nu har uppstält tittelen å föregående broschyr i den form som finnes å originalet, må det vara mig tillåtit, för plats vinnande, att ange tittelen å följande broschyrer utan iakttagande af denna form.

"Sverges Wälgång, grundad uti Stapelstädernas lifaktiga Handels Rörelse, Jorden och dess afvels bättre kännedom och bruk, Samt Medels anskaffande till mera kärlek och smak för Svenska tillvärkningar. Framvist och välment yttrat af Haqvin Bager. Stockholm tryckt uti Kongl. Tryckeriet år 1746.

Som ingenting af detta verldsliga är för vår Regerande Nådigste Öfverhet hugneligare än se sina undersåtar tänka på det allmänna bästa — — — — — — — — —

så har jag ånyo velat det allmänna ytterligare mina följande välmenta tankar meddela, under den billiga och säkra förmodan att ett godt uppsåt af välsinnat folk alltid väl upptages. — — — — — — — — — — — — — —"

Häraf ser vi att herr Bager altid använde ett ytterst höfligt och humant skrifsätt.

"Den Dyra Tidens Afskuddande. Stockholm Tryckt uti Kongl. Tryckeriet 1749."

Sist skrifver herr Bager i denna broschyr:

Tadel ej jag skyr,
Den tadlar mitt
Han göre bättre sitt,
Man lär; ej flyr
Sverges Rikes välstånd traktar,
Så våra barn slikt skola veta akta!
När Guds *polett* mig ned i grafven skickar
Jag då ej mer om verldsligt väl påyrkar;
Emellertid Guds hand mig ler,
Att jag lefver, som en Christen sig beter!

Min läsare, som förstår poesien, språka mig ej an för mitt fel deruti — — — — — — — — — — — — —
Malmö den 9 Februari 1749. Haqvin Bager."

Att sålunda med en andlig deklamation afsluta en om patriotism och fosterlandskärlek vitnande broschyr, kan ju i rimlighetens namn, ej kallas platt och löjligt.

"Oekonomiskt samtal emellan en Svensk, en Engelsman och en Holländare. Stockholm tryckt uti Kongl. tryckeriet 1750. Imprimatur N. Oelreich."

Tittelen förråder att skriften är humoresktisk.

Slutligen säger Svensken: "Så, så, tåla eder, dock, ingalunda jag för ovänner fruktar, ty min Guds och Konungs kärlek som jag har och bär, har hos mig intryckt följande befallning, den min regel är:

Bed Gud förståndet luttra väl,
Din vilja, lefnad, hela själ,
Var trogen uti loflig värk,
Så går dig väl i allt, det märk,
Sen blir du kvitt all ångst och kval,
Och stannar uti glädjesal.
Nu du ej mera fruktan har
Synd, djefvul, död ell' verldsens skar,

Men lefva nögd i all din dar.
Se, så är jag af Gud upplyst
Samt fri från all den harm och list,
Som verlden sökt mig snärja i;
Jag ock uti mitt sinnes ro
Rätt idogt lefver som ett bi
Att visa Gud och Konung tro,
På det vi måge trygga bo,
Och Gudi prisa när och fjärr,
Ja, alltid här och evigt der.

— — — — — — — — —

Den 15 Januari 1750. Haqvin Bager.

"Anmärkningar öfver den Svenska Ori tredje stycke. Stockholm, tryckt uti Kongl. tryckeriet 1750. Imprimatur N. Oelreich."

Enär det ej är min mening att samla och utgifva herr Bagers skrifter, hoppandes att någon skickligare än jag dermed tager befattning, anser jag ej heller nödigt utforska hvem denna Svenska Orus och patriot är.

Sist säger herr Bager: "— — — — Si, då hade jag icke vågat mig säga något mot eder, men nu hoppas jag I ursäkten min dristighet, och emedan goda skäl och bevis äro nog kraftiga å min sida, tviflar jag ej heller derpå. Farväl. Malmö den 5 Juli 1750. Haqvin Bager."

"Anmärkningar öfver den välmenande Patriotens åtskilliga satser som befinnas uti hans åtta förut utgifna ark. Stockholm, tryckt uti Kongl. tryckeriet 1753. Imprimatur N. Oelreich.

Hvad I herr patriot behagar yttra eder om det ädla fruntimrets beskrifna lefnadssätt, samt edra reglor, lämnar jag uti sitt eget värde; dock kan jag berätta eder, att i Skåne må det vara förnäm eller ringare fruntimmer som har namn före spela eller omåttligt läsa dagen bortt, blir sist gift, men det fruntimmer som ärbart och förståndigt bestyrer i ett hushåll samt kan räkna och skrifva blir först af alla gift. Jag anser och för nödigt att underrätta publikum huru fruntimmer i Skånska städerna, hvilka I herr patriot och bör räkna bland det folkslag, som intet vilja eller skola vara trällinnor, i sitt gifta stånd, uppföra sig uti sina hälsodagar, i synnerhet de hvilka hafva köpmän. Mor jemte far uppringer sitt tjenstefolk, kallar dem inför

sig och befaller dem Gud i tankarna och skickar en hvar till sitt arbete, såsom att fordra kreaturen — — — — —*

Sedan mor klädt sig, förrättat morgonbön till Gud, och framgifvit frukost åt folket, hvarunder påkläda sig skolbarnen, och deras fader utforskar hvad de förra dagen lärt i skolan — — — — — — — — — — — — —, de yngre barnen blifva hos mor i stugan, då hon i lediga stunder utantill öfvar dem i Heliga Trefalldighetens kännedom samt till ärbart uppförande; under allt detta går mor, och de små barnen rulla med, uti köket, allt då och då, och ser till middagsmatlagningen samt forskar efter arbetsfolkets idoghet. — — — — — — — — — — — — — —

Sådan nyss omförmäld lefnads art håller min herr patriot för träldom. Tvärt om, i Skåne säger man och kvinna, att det är den ädlaste friheten, men traktamenta och visiter anse vi för ett glimmande slafveri, och barnens orsakade vanskötsel, och en förtärande lefnadsart, hvilket på slutet gifver ett armt tillstånd. — — — — — — —"

Herr Bager omtalar äfven huru folket har en fin och dyrbar klädning i garderåben som användes till hedersdräkt, men dess emellan går folket, i hvardagslag, tarfveligen klädda. På ett vältalande språk förordar äfven herr B. enkelhet i mat och dryck. Vidare beklagar herr B. att en sådan patriots välmeningar lägga örnegått under de fräcka och lata stadsdrifvarne. — — — — — — — —

"Farväl, Malmö den 4 Aprill 1751.

Högtrafvande skenfagert blänkande talande sätt,
Jag intet vårdat uppå eller aktadt eller lärdt.
Men Sverge till nytta
Jag brukar min styrka,
Att Rikets goda vän,
Säger jag är den,
Som likt mina afsomnade fäder,
Till det allmännas välmåga kväder.

Malmö, ut supra. Haqvin Bager.

Bihang.

Emedan dessa förestående anmärkningar uti tjugo två månader varit färdiga och för detta till censur i Stock-

* Hvilket I herr patriot och den Svenska Orus vilja genom eder tilläfventyrs inskränkta erfarenhet med all force söka skingra, men jag fruktar att edra deruti fattade satser äro för publiken skadliga. — — —

holm, och nu i samma ärende åter uppskickas" och herr Bager lider af att se det opraktiska och misshushållande inom flera områdande, bifogas denna återsändelse nya råd. Denna kortta skrift afslutas sålunda:

"Hvad är ädlare, kärare eller bättre,
Än bröd i nödene hafva?
Jag hållit min tanka, min penna ej fjärre,
Vinsten åt Sverge att värfva
Ty är jag väl nögd
Med all den ofrögd
Verldens otacksamhet,
Tills detta mig tedt.
Mitt samvetets frögd,
Gör mig förnögd,
När androm det biter
Deras villa niter!

Malmö den 1 Mars 1753. Haqvin Bager."

"Angående Skånska Spannmålens Förbättring. Stockholm, tryckt uti Kongl. tryckeriet 1754."

Sist står i detta häfte: "Malmö den 2 Nov. 1754.
Haqvin Bager.
Actum ut supra X. Protocollo Herie Falkman."

"Föreställning till den Laglärde Ingeman Matsson och Hans oeconomiska Villosatsers rättande. Stockholm, tryckt uti Kongl. tryckeriet 1756. Imprimatur N. von Oelreich."

Sist står i denna broschyr:

"Lär rätt
Gör rätt
Så blifva välsignade all edra fjät!

Malmö den 11 Mars 1756. Haqvin Bager."

"Anmärkningar öfver Riksens Höglåfliga Ständers Deputation för Fiskeriernas vård i Riket, Under den 21 Juni 1762. Genom tryck utgifne Project, Hvaröfver en hvar som det angår, är lämnat frihet sig yttra, Ty gör jag det derecte genom trycket, som paragraph vis följer. På det jag må undgå de vidrigheter jag för detta erfarit uti slika œconomiska mål. Malmö den 31 Maj 1763.
Haqvin Bager.

Lund, tryckt hos Hof Cammereraren och Directeuren Carl Gustaf Berling. Imprimatur Niclas v. Oelreich."

Sist skrifver herr B. i denna broschyr:

"Vid detta mitt arbete hafver jag uti min svaghet haft för ögon min antagna sinnebild nemligen:

Jag är förgänglig;
Men samvetsfrid, till sinnen nögd,
Är vanskligheten största frögd."

"Replique Till Götheborgska Veckobladen sistledne år under N:o 10. Imprimatur N. von Oelreich. Lund 1765, tryckt hos Hof Cammereraren och Derict. Carl Gustaf Berling."

Denna broschyr slutar med:

"Tavtologie insmyger vist i theologie
Hvad då att jag œconomiskt derifrån ej fri;
Som floden uti sitt lopp,
Böra vi snällt muntra opp
Syndaren ur deras förtviflan.

Jag har som Svensk försvurit ränker,
Men det allmännas väl påtänker,
Och tadelmästaren ej skänker,
När han af missförstånd framblänker.
Malmö den 15 Oktober 1763. Haqvin Bager."

Bihang.

"En styf penna, förd med litet vett,
Skrifver utan någon billighet,
Som i Stockholm tidningar är sedt;
Ty visas med rätt och skäl,
Uti Bagers Replique väl,
Det vara Riket stort förderf,
När landskap äfvas för en skärf,
Med skärf jag pengar eller gångbart mynt förstår,
Hvad hälst det är papper eller metall som går.
Handlas med landskap i provinsen Skåne och Halland
Så sker att brist tager lifvet af hvar fattig man:
Och Malmö, som Skåne oftast frälst
Blir rof, då den behöfves hälst.
Malmö den 29 Februari 1764. Haqvin Bager" (sid. 52).

Här har jag kommit i oreda med *mina anteckningar* så jag ej kan absolut uppgifva hvad i skriften är fråga om, men jag tror att herr B. framhåller det jorden ej, som vanliga penningar, skall gå ur hand i hand.

"Vidare förklaringar öfver hamnen
— — — — — — — — — — — — — — — — —
Haqvin Bager" (sid. 56).

"Ytterligare Replique emot ett annat Göteborgs veckoblad N:o 34. Samt ett bihang, som handlar om åtskilliga förbättringar uti goda närvarande värk" (sid. 56).

"Jag har sedt en så kallad klok skrifva om städer,
I Göteborgs veckoblad fullt af väder;
Om hans vilja fick ske,
Finge man då snart se
Hur, som andra, man skulle le,
Till samtligas stora We. — — — — — — — — —
Min åstundan är, att denna min replique blifver i Göteborgs veckoblad utan uppskof ord ifrån ord införd. Malmö den 6 Sept. 1764. Haqvin Bager" (sid. 59).

Så stor Moralist och ekonom som herr B. än var hade han dock ej förstånd att hålla sig väl med sin tids tidningar! Men så framgår ock ur alla herr B:s skrifter att han arbetade mera för sitt Fäderneslands väl, än för att, genom en nyckfull critik, skaffa sitt namn ära!

"Stormäkteste Allernådigste Konung" (sid. 60).

Här framställes en anhållan att få erlägga tull för den last herr B. bryter med främmande skepp på Malmö redd men att det öfriga får tullfritt afföras. "Malmö den 28 Juli 1764 U. o. T. U. Haqvin Bager."

"Kongl. Maj:ts nådiga Resolution" (sid. 62).

Här beviljas herr B:s anhållan. — — — — — — "actum ut Supra. Hedvig Eleonora. L. S. Per Brahe. C. M. Levenhaupt. C. O. Stenbock. Knut Kurck. Gustavus Bonde. Daniel Behmer."

"Välborne Herr President och Commendören af Kongl. Maj:ts Nordstjerneorden" (sid. 64).

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Angående en ansökan om tullfri införsel af korn till uppmältning i malt och åter utförsel — — — — — — — "Malmö den 26 Aprill 1764. Aldre ödmjukaste tjenare
Haqvin Bager" (sid. 68).

"Ädle och Högaktade samt vidt lagfarne Herrar Borgmästare och Råd" (sid. 69). Här protesterar herr B. emot att till lotsvärks-uppsyningsman antaga en person som re-

dan förut har så stora löner och så många sysslor. — — — — — "Malmö den 10 Aug. 1764. Haqvin Bager."

I samma häfte, som innehåller 123 sidor, förekommer några inlagor till Borgmästare och Råd angående div. ekonomieförhållanden.

"Beskrifning om den förträffliga cur och hjelpmedel. Hvilka de uti Europa nyligen af Fä-Pästen angripne Boskaps Creaturen till Hällsan hulpit, Hvilken Wettenskap Den Helige Tre Enige Guden I Nåder uppenbarat. En rättskaffens Svensk Patriot till den Högsta Gudens Ära och hela Menniskoslägtes nytta. Till trycket befordrat år 1773. Lund, tryckt hos Kongl. Cammereraren och Direct. Carl Gustaf Berling.

Till den benägne läsaren.

Haqvin Bager är den af Svea Folk
Som Allvisheten utsedt till sin tolk,
Till att förkunna er den vettenskap och konst
Som Gud genom honom ej framstält har omsonst."

Här ser jag en stil som säkerligen var mycket vanlig bland den tidens driftiga skriftställare.

I denna broschyr är, jemte curen, aftryckta bref till några Europeiska Majestäter der herr B. anhåller om previlegier för sig och sina söner, för denna präktiga cur.

Sist skrifver herr B. i denna broschyr:

"Länder hulpit ur nöden,
Genom råd utaf högden,
Har jag af ädelmod världen förkunnat,
Och ty, väntar mig godt att blifva gynnat.
Haqvin Bager."

1001862284